

Szaksosztályi Értesítő.

I. Választmányi ülés jan. 20-án.

A közgyűlés idejéül kitűzi febr. 6-át.

Pénztárt kezelő elnök jelentést tesz a pénzügyek állásáról.

Titkár bemutatja az Erdélyi Múzeum számára újabban beérkezett dolgozatokat.

Indítvány tételén a szaksosztálynak az Erdélyi Irodalmi Társasággal olyatén kapcsolatára, hogy a szaksosztály népszerű felolvasásait az Irodalmi Társaság felolvasásaival közösen rendezze s viszont, hogy folyóiratunkban az Irod. Társaság válogatott szépirodalmi dolgozatai a költséghez hozzájárulás arányában felvétessenek: a választmány végleges határozatát az Irodalmi Társaság írásban megteendő ajánlatától teszi függővé.

II. Felolvasó ülés január 20-án.

Szamosi János elnök megnyitván az ülést

1. Titkár bemutatja dr. *Thury* Gyula nagybecsű értekezését »A székelyek eredetéről«, mely az Erdélyi Múzeumban jelenik meg.

2. Dr. *Gyalui* Farkas olvassa fel »A strassburgi egyetemi könyvtárról« írt érdekes ismertetését.

3. *Uj tagokul* felvételtek: Ilyefalvi *Vitéz* Géza jogtanár Sárospatakon (ajánlja dr. *Rácz* Lajos); *a képviselőház* könyvtára Budapesten, *a gyöngyösi* állami elemi iskola (ajánlja az elnök); dr. *Ferencz* József egyetemi m. tanár Budapesten, *Téglás* Béla tanárjelölt Bpsten. *Becsek* Imre ev. ref. theologus, *Connerth* János, *Csetri* Károly, *Derzsi* Ödön, *Ferencz* Miklós, *Nagy* Béla, *Nagy* István, *Rácz* Miklós, *Séra* Kálmán tanárjelöltek Kolozsvárt (ajánlja a titkár).

III. Választmányi ülés febr. 6-án.

Szamosi János elnök előterjeszti a múlt évi számadásokat, melyeket a választmány megvizsgált és rendben talált.

Aztán megállapította a folyó évre szóló költségvetést.

Titkár felolvassa az évi jelentés tervezetét, melyet a választmány magáévé tett s a költségvetéssel együtt a közgyűlés elé terjeszteni határozott.

Végül elhatározta, hogy ez évben a tagok névsorát nem nyomtatja ki.

IV. Közgyűlés.

Szaksosztályunk febr. hó 6-án d. e. 10 órakor tartotta meg közgyűlését a régi vármegyeház (most bölesészeti kar) I. sz. tantermében.

1. Dr. *Szamosi* János elnök megnyitván a közgyűlést

2. A titkár terjeszti elé a választmány következő jelentését:

Tisztelt közgyűlés!

Szakosztályunk múlt évi működése a csöndes és zajtalan, de intensív és eredményes munkálkodás esztendeje volt.

Munkatársaink szép és magas dolgozatokkal látták el folyóiratunkat, melyek az „Erdélyi Múzeum“ 1897-iki évfolyamát érdekessé és mindenkorra irodalmi becsüvé tették.

Pillantsunk végig a nagyobb dolgozatokon.

Az évfolyamot tudós nestorunk: *Finály* Henrik nyitja meg „A Múzeum“-ról írt szellemes felolvasásával, mely végül egy „kolozsvári tudós társaság“ eszméjét veti fel.

Becze Antal: „A Siculicidium utójátéka“ címen a székely határország eltörlésére 1694—95-ben megindult mozgalmat írja le.

Szádeczky Lajos „A kolozsvári Báthory-ház legendájá“-t fejti meg, kimutatván, hogy a kérdéses ház nem volt a Báthoryaké, de többször szállásukül szolgált, s így ragadt rá a „Báthory-ház“ nevezet. — Ugyanő később a küküllői vári sírleleteket írja le.

Dr. *Gál* Kelemen „Az aesthetika megalapítójá“-nak: Baumgarten Gottfried Sándornak és az ő aesthetikájának szentel két magas közleményt.

Dr. *Moldován* Gergely „A román község templom és ház“ ethnographiai képét adja Alsó-Fejérmegyében, nagybecsű következtetéseket vonván abból az oláhok balkáni eredetére.

Butyka Dezső a keleti mozgalnak alkalmából sokat emlegetett „Új Örményország“-ot ismerteti meg saját tapasztalatai alapján.

Csengeri János Propertius örökszép költészetét méltatja és jellemzi; majd egy új Catullus-fordításból közöl sikerült mutatóványokat.

Veress Endre Báthory Zsigmond és Bethlen Gábor viszonyát az oppeln-ratibori hercezségekhez tisztázza új levéltári adatok alapján.

Ürmössy Lajos „az ötvenes évek irodalmáról Erdélyben“ nyújt egy összefoglaló képet, majd „a magyar hirlapirodalom kezdeteiről Erdélyben“ ír.

Gyalui Farkas Vajda Jánosról jegyzett fel jellemzetes apróságokat a jeles költő elhunytá alkalmából

Dr. *Szamosi* János Pompejiről s az ottani ásatások főbb és legújabb eredményeiről adott egy nagyérdekű közleményt.

Téglás Gábor „a székely-udvarhelyi római castrumról és katonai fürdőjéről“ értekezik; majd Torma Károly érdemeit méltatja Dácia alduinai úthálózatának kinyomozásában.

Dr. *Wertner* Mór „Meráni Gertrud gyilkosait és családi vonatkozásait“ állapítja meg.

Ferenczi Zoltán egy XVII. sz. jezsuita dráma-codexet ismertet.

Dr. *Szlávik* Mátyás a legfontosabb ethikai kérdések egyikét: „Az akarat problémáját“ fejtegeti.

Köváry László a magyar tudományos világ nem rég elhunyt érdemes nestora „Brassai száz éves pályafutását“ méltatja a hálás tanítvány kegyeletes tiszteletével.

Dr. *Magyari* Károly a br. Kemény-család enyedi levéltárát ismerteti érdekes levelekkel a tatár fogság idejéből.

Dr. *Márki* Sándor „Csányi László Erdélyben“ történetét írta meg.

Versényi György pedig Újfalvi Krisztina, a múlt század végén és századunk elején élt erdélyi költőnő életrajzával és költészete méltatásával fejezi be az „Erdélyi Múzeum“ múlt évi folyamát.

Összesen 25 nagyobb czikk (35 közlemény), a hazai irodalomból 40, a külföldiből 5 mű ismertetése és bírálata jelent meg, s a különféle változatos rovata, a folyóiratok rendes szemléje s hivatalos értesítők adtak ki az „Erdélyi Múzeum“-ban, a mely összesen 37 $\frac{1}{4}$ íven, 596 lapon jelent meg.

Külön meg kell emlékeznünk szakosztályunknak egy nagybecsű, a hazai tudományos és iparművészeti körökben élénk érdeklődést keltett tevékenységéről: a küküllővári sírlelet megszerzéséről és ismertetéséről. Ez az Erdély fejedelmi korából származó, hazánkban páratlan műkines egyik legérdekesebb drágasága leendő mindenha Múzeumunknak. A fővárosi érdeklődők, az iparművészeti múzeum, az állami nőipar-iskolák külön kiküldöttek által kívánták eddig is tanulmányoztatni, lerajzoltatni, színes képekben reprodukáltatni, s hogy ezt a törekvést megkönnyítsük, a Régészeti Társulat február 15-iki ülésén a Magy. Tud. Akadémiában fogjuk a fővárosi érdeklődőknek bemutatni s tudományos értékesítésére alkalmat nyújtani.

Pénzügyeink állását a szakosztályunk elnökétől összeállított zárszámadás a következőleg tünteti föl:

A) *Bevétel:*

	Előirányzat	Tényleg
Pénztármaradék 1896-ról.....	35 frt 27 kr.	35 frt 27 kr.
Átalány az anyaegyesülettől.....	1500 » — »	1800 » — »
Tagsági díjak 1897-re és előfizetések.....	500 » — »	693 » 20 »
Tagsági díjak 1898-ra.....	— » — »	36 » 16 »
Hátrálékos tagsági díjak előbbi évekről.....	50 » — »	37 » 75 »
Nyomatványok eladásából (előfizetés).....	70 » — »	1 » 60 »
Átmenő bevételek (12:50) és intercalaris kamatok (37:75).....	20 » — »	46 » 25 »
Összesen.....	2175 frt 27 kr.	2650 frt 23 kr.

A bevételi többlet származik egyrészt az átalány felemeléséből (300), a mely kilátásban volt ugyan, de bizonyos nem; másodsor a tagsági díjaknak felemeléséből. A hátrálékok felhajtása nem felelt meg a várakozásnak, a nyomtatványok eladása elenyészőleg csekély volt. Az előfizetők a tagok közé vannak számítva. A 2—5. sz. alatt tételek bevétele 768 frt 71 kr. az előirányzott 620 frttal szemben.

B) *Kiadás:*

	Előirányzat	Tényleg
Az Erdélyi Múzeum 10 füz. nyomtatása, füzése (37 $\frac{1}{4}$ ív).....	900 frt — kr.	1013 frt 54 kr.
Írói tiszteletdíjak.....	900 » — »	833 » 31 »

A szerkesztő tiszteletdíja	300 » — »	300 frt — kr.
Egyéb nyomtatványok (címszalagok, meghívók).....	100 » — »	34 » — »
Expeditio, postaköltség, utalvány kézbesítés..	— » — »	159 » 01 »
Szolga díjazása	30 » — »	10 » — »
Átmenő bevételek kiadása	— » — »	12 » 50 »
Összesen.	2230 frt — kr.	2362 frt 52 kr.

Az első tétel többlete a borgis és petit szedés többletéből származik. A 2. tétel kisebbsége a nem honorált részletekből. A 4., 5. szám alatti összegek nagy különbözete részint az expeditio költségeiből, részint abban, hogy a költségelőirányzatnál nem vettük tekintetbe a postai kiadásokat az utalványok és postai megbízások dolgában.

A költségelőirányzatot 1898-ra így állapítottuk meg:

A) Bevétel:

Áthozatal 1897-ről	287 frt 71 kr.
Átalány	1800 » — »
Tagsági díjakból 1898-ra, esetleg 1899-re (előfizetőkkel).....	670 » — »
Hátrálékból	50 » — »
Nyomtatványok eladásából	10 » — »
Interecalaris kamatokból	30 » — »
Összeg.	2847 frt 71 kr.

A Thallóczy-alap ezen kívül 33 frt 75 krral jött át erre az évre.

B) Kiadás:

Az Erdélyi Múzeum 10 füzetének, 45 ív nyomtatása, füzése	1225 frt — kr.
» » 10 » írói tiszteletdíj	1125 » — »
Szerkesztő tiszteletdíja	300 » — »
Egyéb nyomtatványok (címszalagok, meghívók, felhívások.....)	36 » — »
Expeditio (11×10 = 110 frt), porto (10), iroda (20).....	150 » — »
Szolga fizetése.....	10 » — »
Összeg.	2846 frt — kr.
Marad.	1 frt 71 kr.

Szakosztályunk új tagokkal a múlt évben is előnyösen gyarapodott. Múlt évi kimutatásunkat 322 taggal zártuk le; jelenleg van 342 tagunk. Hozzászámítva csereviszonyainkat, most m. e. 400 példányban jár folyóiratunk az ország minden részébe, s jelenleg 450 példányban nyomatjuk. Halál által két régi érdemes tagtársunkat veszítettük el: *Brassai Sámuel*, az erdélyi tudományosság eme páratlan díszét és *Jakab Eleket*, Erdély története nagyérdemű munkását. Nevüket kegyelettel fogjuk megőrizni szakosztályunk történetében is.

Példájok lelkesítsen s az elért eredmény buzdítson minket ez év folyamán is sikeres működésre.

Kolozsvárt, 1898. febr. 6. vál. ülésünkből

DR. SZAMOSI JÁNOS,
elnök.

DR. SZÁDECZKY LAJOS,
titkár.

A közgyűlés a jelentést öröndetes tudásúl vette.

3. A mult évi közgyűlésből kiküldött számvizsgálók jelentését dr. *Versényi* György olvasta fel, mely szerint a pénztár kezelése teljesen rendben találtatván, a pénztárt kezelő elnöknek a szokásos felmentvényt megadni javasolják. Egyúttal kiemelvén azt, hogy a pénztár kezelése, tagdíjak behajtása stb. oly sok, mindinkább növekedő munkát igényel, hogy azt a szakosztály némi recompensatio nélkül nem kívánhatja, indítványozzák, hogy tekintettel az elnök 11 évi gondos pénztár kerelésére s arra, hogy most módunkban áll ezt némi tiszteletdíjjal is elismerni, szavazzon meg a szakosztály a multa nézve 200 frt tiszteletdíjat s jövőre nézve évenként 100 frt honorariumot.

A közgyűlés a felmentvényt megadja s az indítványok tárgyalását elnök kívánságához képest a közgyűlés végére halasztja.

Csengeri János dr. viszont a szerkesztő honoráriumát is a munka arányában felemelni óhajtja, a minek tárgyalása szintén az indítványok sorára halasztatik.

4. Az ügyrend értelmében kilépő 5 vál. tag helye betöltésére a szavazatok összeszámítására bizottságúl választatik: dr. *Farkas* Lajos elnöklete alatt *Menyhárt* Gáspár és *Gombos* F. Albin, kik a szavazatokat beszédvén és összeszámítván, jelentik, hogy beadott 25 szavazat, melyek alapján új választmányi tagokúl a kilépők közül újra megválasztattak 3 évre dr. *Ferenczy* Zoltán, *Finály* Henrik, dr. *Gyalui* Farkas, dr. *Kanyaró* Ferenc s új tagúl dr. *Versényi* György.

5. Elnök eltávozván, dr. *Márki* Sándor alelnök vezetése alatt az indítványok tárgyalására került a sor, melynek során titkár megköszöni a szerkesztői honorárium felemelésére czélzó indítványban nyilvánuló jóindulatot és bizalmat, de azt tekintettel a szakosztály pénzügyi viszonyaira, visszavonni kéri, ajánlja azonban a pénztárnoki terhes munka honorálását.

Beható eszmecsere után a közgyűlés a pénzügyek kezeléseért a multa nézve 50 frt honorarium kiutalását határozza el, jövőre nézve a pénzügyek állásától teszi függővé annak idején való intézkedését.

6. Új tagokúl felvették: dr. *Hermann* Antal egyetemi m. tanár Budapesten, és dr. *Thúry* József tanár Kis Kún-Halason (aj. a titkár) *Szathmáry* József főgimn. tanár Rimaszombaton (aj. Rácz Lajos.)

7. Számvizsgálókúl 1898-ra megválasztattak: dr. *Erdélyi* Károly és *Eisler* Mátyás szakosztályi tagok.